

5.4 Sectie Business Development: Iniciativa pa Desaroyo di Empresa Arubano (Idea)

5.4.1 Inleiding Idea

De visie “een duurzame economische ontwikkeling” is de leidraad voor de werkzaamheden van Idea.

Om deze visie te kunnen bereiken werd Idea in 2012 opgericht. Idea is er om de feitelijke en potentiële ondernemers te ondersteunen en begeleiden met de nodige informatie voor een succesvolle onderneming. Idea ressorteert onder de Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (DEZHI), afdeling Buitenlandse Economische Betrekkingen (BEB) en Business Development.

Met Idea als het MSME Center zal de regering, door middel van dit kenniscentrum, aan de behoeften van huidige en potentiële ondernemers voldoen. Daarnaast wordt ook ondersteuning en begeleiding gegeven aan ondernemers die vaak met problemen geconfronteerd worden op gebieden zoals:

- beschikbaarheid van krediet;
- gebrek aan technologie en marketing;
- onvoldoende kennis van bestaande wetten en regelingen;
- overige belangrijke onderwerpen.

Gedurende de jaren heeft Idea een goed netwerk gecreëerd met de Kamer van Koophandel, Aruba Investment Bank, Freezone Aruba N.V., Fundacion Desaroyo Comunitario, Telefon Pa Hubentud, ActionCOACH, Enseñansa Pa Empleo, Qredits Aruba, Centrale Bank van Aruba, Futura, Santa Rosa, Departamento di Impuesto, EPI, Bureau Traimerdia, CEDEHM, Stichting Ja Ik Aruba en COSME consultants. Doel van deze samenwerking is om een duurzame ontwikkeling in de commerciële sector te creëren en of te blijven handhaven ten gunste van de doelgroep.

Missie

De missie van Idea is om potentiële of bestaande ondernemers te informeren, begeleiden en op te leiden zodat ze hun bedrijf succesvol kunnen maken. Dit alles draagt bij aan het realiseren van duurzame ontwikkeling in de commerciële sector om de productiviteit en efficiëntie van de ondernemers te verhogen. De verhoging brengt een hogere productiviteit en een gezonde arbeidsmarkt met zich mee.

Visie

De visie van Idea is om ondernemers te helpen met uitgebreide informatie en begeleiding om nieuwe, duurzame, creatieve en innovatieve bedrijfsactiviteiten te creëren.

Doelen

Het hoofddoel van het bestaan van Idea is om het stimuleren van de nieuwe generatie ondernemers en kleinere bedrijven op Aruba om duurzame economische groei te bevorderen en om het opstellen van beleid om bedrijven te helpen en te stimuleren zich te herstellen en zich te ontwikkelen na de COVID-19 pandemie, door middel van begeleiding, training en promotie.

Taken

Taken van beleidsmedewerkers bij Idea zijn:

1. Informatie verschaffen en advies geven aan nieuwe en bestaande entrepreneurs die ondernemers willen worden (business coaching);
2. Het creëren en onderhouden van het curriculum voor de bedrijfscursus “Empresario Prepara”. Het gaat hierbij om mensen die eigenaar zijn van een klein bedrijf of degenen die van plan zijn om binnenkort hun eigen bedrijf te starten. Op deze manier krijgen ze de kans om door middel van kennisverschaffing hun eigen zaak efficiënt en effectief te kunnen beheren;
3. Het organiseren van een geavanceerde bedrijfscursus voor ondernemers;
4. Het organiseren van een workshop voor toekomstige ambachtswerkers;
5. Het organiseren van workshops met als doel kennisverschaffing aan startende en bestaande ondernemers;
6. Het monitoren van de cliënten van Idea om indien nodig te kunnen ondersteunen bij het oplossen van knelpunten en/of aanpassen van hun ondernemingsstrategieën;
7. Het organiseren van conferenties voor bedrijven.

5.4.2 Data Analyse van cliënten van Idea

Iniciativa pa Desaroyo di Empresa Arubano (Idea) is sinds februari 2012 operationeel. In haar eerste jaar heeft Idea in totaal 151 cliënten geregistreerd. In 2013 had Idea 71 cliënten, waarvan 54 startende ondernemers en 17 bestaande ondernemers. Ze hadden Idea benaderd voor advies om een bedrijf op te starten. Vervolgens in 2014 had Idea 48 cliënten geadviseerd, waaronder 45 startende ondernemers en 3 bestaande ondernemers. Verder in 2015 had Idea 48 cliënten geadviseerd, waaronder 44 startende ondernemers en 4 bestaande ondernemers. In 2016 had Idea 46 cliënten behandeld, waaronder 42 startende ondernemers, 3 bestaande ondernemers en 1 dromer. Met dromers bedoelen we, dat ze niet precies weten welke soort ondernemingsvorm ze willen starten. In 2017 waren er 27 startende ondernemers. In 2018 had Idea 19 cliënten geadviseerd waarvan 18 startende ondernemers waren en 1 een bestaande ondernemer was. In 2019 had Idea 29 cliënten geadviseerd. Gedurende 2020 heeft Idea totaal 24 cliënten geadviseerd.

Wegens de Coronavirus pandemie heeft Idea haar cliënten op diverse manieren geadviseerd en geregistreerd zoals:

- Van januari t/m maart kwamen 3 cliënten op kantoor;
- Van maart tot en met augustus werden 12 cliënten telefonisch of virtueel geholpen (gedurende deze periode werden de cliënten niet op naam geregistreerd en is daarom moeilijk te achterhalen welke ondernemingsvorm ze op die moment wensten of hadden, dus beschouwen we dit groep als overige/dromer (zie hier onderstaande schema);
- Van september tot en met december had Idea 9 cliënten telefonisch of virtueel begeleid, deze cliënten werden allemaal geregistreerd.

In 2021 benaderde 17 cliënten Idea voor advies, 16 cliënten waren startende ondernemers en 1 cliënt was een bestaande ondernemer. Deze cliënten werden op diverse manieren geholpen of telefonisch, per zoom, email of persoonlijk.

Tot en met 2021 heeft Idea een bestand van 480 cliënten, waarvan 402 startende ondernemers, 60 bestaande ondernemers en 18 overige/ dromer zijn.

De daling aan het aantal cliënten is toe te schrijven aan het feit dat gedurende de jaren er meer organisaties zijn die startende ondernemers effectief coachen, zoals Qredits en de Kamer van Koophandel.

Enkele verschaffing van informatie aan cliënten gedurende 2021 waren:

- De eerste stappen om een bedrijf te starten, de vereiste documenten en de departementen waar men naartoe moet gaan;
- Informatie over workshops/ webinars van Idea en de cursus “Empresario Prepara”;
- Verwijzen naar de afdeling Vestiging van Bedrijven voor het aanvragen van vestigingsvergunning, of naar andere departementen;
- Informatie over ‘Business Plan’.

Hieronder volgt een klantenoverzicht vanaf jaar 2012 t/m 2021

Clienten overzicht IDEA vanaf 2012				
Jaar	Startende ondernemer	Bestaande ondernemer	Overige/Dromer	Totale Cliënten
2012	117	29	5	151
2013	54	17		71
2014	45	3		48
2015	44	4		48
2016	42	3	1	46
2017	27			27
2018	18	1		19
2019	27	2		29
2020	12	0	12	24
2021	16	1		17
Totaal	402	60	18	480

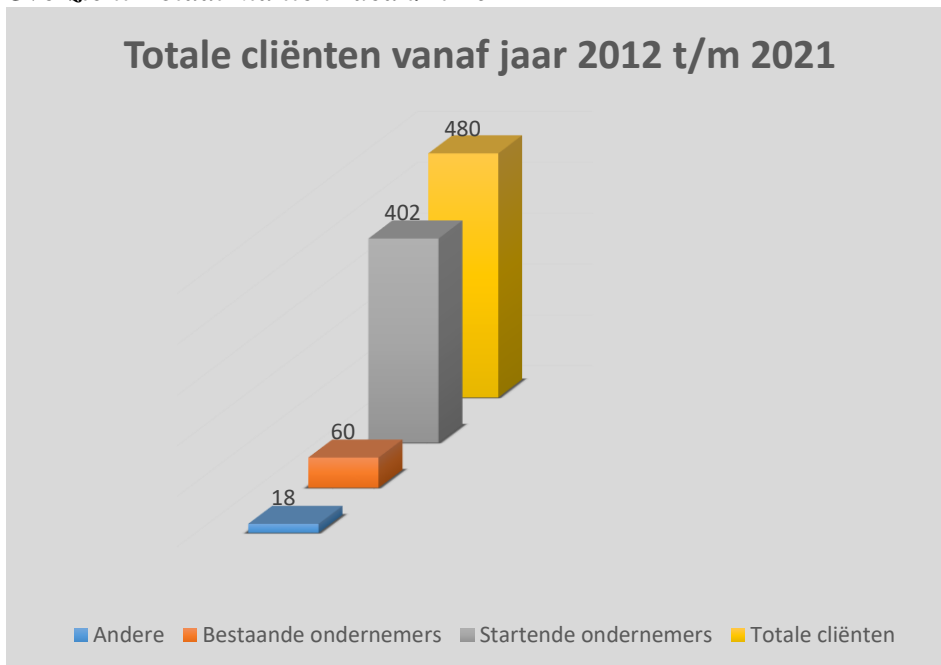
Bron: DEZHI

Overzicht klanten verdeeld per soort ondernemingsvormen Idea jaar 2021

Bron: DEZHI

Overzicht Totaal klanten Idea t/m 2021

Bron: DEZHI

De meest voorkomende vragen bij startende ondernemers zijn;

- Hoe wordt een bedrijf gestart;
- Waar moet de zaak worden ingeschreven;
- Wanneer is een vestigingsvergunning nodig;
- Verschil tussen diverse ondernemingsrechtsvormen;
- Financiële informatie;
- Informatie over een ondernemingsplan (Business Plan);

- Marketing informatie;
- Import en export informatie;
- Informatie betreffende een sociale media strategie;
- Informatie over additionele vergunningen;
- Informatie over het verkrijgen van een commercieel terrein;
- Informatie over het ontwerpen van een website;
- Informatie over belasting aanpassingen tijdens Covid-19.

Bestaande bedrijven benaderen Idea ook voor advies, namelijk:

- Uitbreiden van bedrijven;
- Klanten willen de procedures weten over het wijzigen van een eenmanszaak licentie naar een N.V.;
- Informatie over andere juridische entiteiten;
- Financiële informatie over banken en andere instellingen die financiële steun verlenen aan MKB'ers;
- Ondernemingsplan (Business Plan);
- Business Development;
- Innovatie;
- Economische ontwikkeling;
- Marktonderzoek en marktwerking;
- Cursus "Empresario Prepara" en georganiseerde workshops/ webinar door Idea.

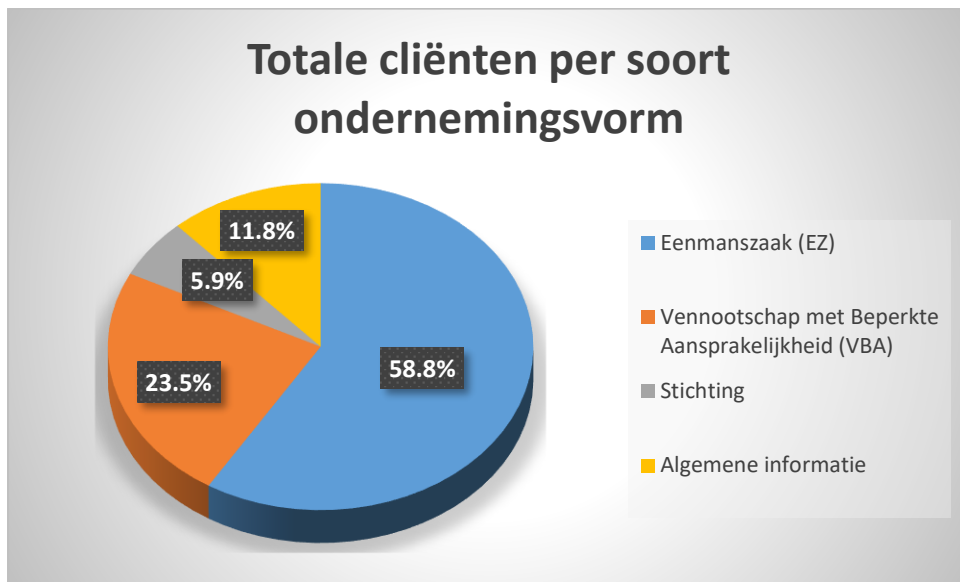
*Hoewel de thema's van de Single Plastic Ban en het Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in 2021 heel relevant waren voor ondernemers, heeft IDEA weinig of geen vragen hierover ontvangen.

De meest voorkomende branches in de database van Idea zijn: landbouw, kleding, industrie, restaurants A en B, massage/spa, onroerend goed, dagopvang, bouw, IT, schoonheidsindustrie, toeristische dienstverlening en amusement, snoepwinkels en gezondheidszorg, online business. De meest gevraagde juridische entiteiten in de database van Idea zijn eenmanszaken.

In 2021 vroeg 58,8% van de cliënten informatie over de eenmanszaak, 23,5% over de V.B.A. rechtsvorm, 5,9% Stichting, 11,8% wilde algemene informatie over de diverse ondernemingsvormen hebben.

Tevens kan geconcludeerd worden dat in 2021, 10 van de klanten van Idea vrouwelijk waren en 7 mannelijk.

Cirkeldiagram van de meest gevraagde ondernemingsrechtsvormen in %

Bron: DEZHI

Facebook

Naast de cliënten die Idea direct benaderen (telefonisch, email, zoom of persoonlijk), heeft Idea ook volgers via Facebook. Alle activiteiten, workshops, webinars en cursussen, die door Idea worden georganiseerd, worden op deze pagina gepubliceerd. Andere belangrijke informerende of inspirerende activiteiten, documenten of video's gericht op het MKB worden ook via deze Facebook-pagina gepubliceerd.

De Facebook-pagina bestaat al vanaf het ontstaan van Idea in 2012 en heeft tot en met 13 december 2021, 2.518 volgers (followers).

5.4.3 Projecten Idea 2021

A. Bedrijfskursus “Curso Empresario Prepara I en II”

Sinds 2012 is Idea begonnen met het organiseren van een bedrijfskursus genaamd ‘Curso Empresario Prepara’. Deze bedrijfskursus start elk jaar in april en wordt twee keer per week aangeboden van 19:00 tot 21:15 uur. De missie van deze bedrijfskursus is om toekomstige en bestaande ondernemers op te leiden. Deze missie maakt deel uit van de visie van de regering van Aruba om de economie van Aruba te vergroten op basis van micro-, kleine en middelgrote bedrijven. Deze bedrijven zouden de capaciteit kunnen hebben om nieuwe commerciële activiteiten en innovaties te genereren om de diversificatie van de economie van Aruba te helpen realiseren.

Vanwege de interesse van de volgers van deze bedrijfskursus, heeft Idea in 2017 besloten het curriculum van deze bedrijfskursus uit te breiden met een tweede cursus genaamd, ‘Curso Empresario Prepara II. Dus sinds 2017 werd Curso Empresario Prepara, gesplitst in Curso Empresario Prepara I (EP I) en Empresario Prepara II (EP II).

Het pakket van EP I en EP II ziet er als volgt uit:

Curso Empresario Prepara I (EP I):

Dit pakket van de cursus bestaat uit de volgende 6 vakken (modules): Corporate Social Responsibility, Business Continuity Plan: Human Rights & Business, Marketing, Business Plan, Business Law en Small Business Administration & Finance en bestaat uit totaal 25 lessen.

Curso Empresario Prepara II (EP II):

EP II bestaat uit 4 modules, namelijk een uitbreiding op het curriculum van de cursus EP I: Create a Culture of Innovation, Developing Brand Awareness for Customer Satisfaction en Small Business Tax en bestaat uit totaal 19 lessen.

De cursisten die aan deze bedrijfscursus deelnemen krijgen aan het einde van ieder module een toets en bij Empresario Prepara I moeten ze ook een Business Plan aan het einde van de cursus inleveren. Indien een cursist een voldoende aan het einde van de cursus haalt, krijgt hij of zij een certificaat.

De cursus wordt in Papiamentu gepresenteerd, terwijl de lesmaterialen zowel in het Nederlands of Engels aangeboden kunnen worden.

Hieronder volgt een overzicht van het totaal inschrijvingen en geslaagden van 2012 t/m 2021 bedrijfskursus, van "Curso Empresario Prepara I":

Totaal inschrijvingen en geslaagden "Curso Empresario Prepara I " 2012 - 2021		
<u>Jaar/ begin maand cursus</u>	<u>Totaal inschrijvingen (M+V)</u>	<u>Totaal geslaagden (M+V)</u>
2012, september	30	13
2013, april	23	11
2013, september	15	5
2014, april	13	9
2015, april	27	16
2016, april	30	21
2017, april	22	16
2018, april	20	9
2021, april	12	11
Totaal inschrijv- ingen en geslaagden	192	111

Bron: DEZHI

Hieruit kan geconcludeerd worden dat van het in totaal 192 deelnemers in deze cursus vanaf 2012 tot en met 2021 een totaal van 111 personen in bezit zijn van een certificaat van "Empresario Prepara I"

Hieronder volgt een overzicht van het totaal inschrijvingen en geslaagden van jaar 2017 en 2019 van "Curso Empresario Prepara II".

Totaal inschrijvingen en tot. geslaagden, "Curso Empresario Prepara II" 2017 en 2019		
<u>Jaar/ begin maand cursus</u>	<u>Totaal Inschrijvingen (M+V)</u>	<u>Totaal geslaagden (M+V)</u>
2017, september	15	14
2019, april	24	19
Totaal	39	33

Bron: DEZHI

Aantal deelnemers cursus “Empresario Prepara I” april 2021 (%)

Aantal deelnemers cursus “Empresario Prepara I” april 2021 (%)		
Deelnemers cursus "Empresario Prepara I"	April-21	
	Totaal	Totaal in %
Totale deelnemers in april 2021	12	
Totale deelnemers niet geboren in Aruba	2	17%
Totale deelnemers geboren in Aruba	10	83%
Totale deelnemers met een actief bedrijf	2	17%
Totale deelnemers met een opleiding hoger dan MAVO niveau	12	100%

Bron: DEZHI

Uit bovenstaande tabel is onder andere af te leiden dat 83% van de ingeschreven deelnemers van de cursus in april 2021 op Aruba geboren zijn. Een totaal van 17% van de ingeschreven deelnemers exploiteert momenteel actief een bedrijf.

Eén van de eisen om deel te nemen aan de bedrijfscursus is dat de deelnemers minimaal in het bezit moeten zijn van een MAVO-diploma. Bovengenoemde tabel laat zien dat 100% van de deelnemers in de cursus van april 2021 een opleidingsniveau bezit dat hoger is dan het vereiste.

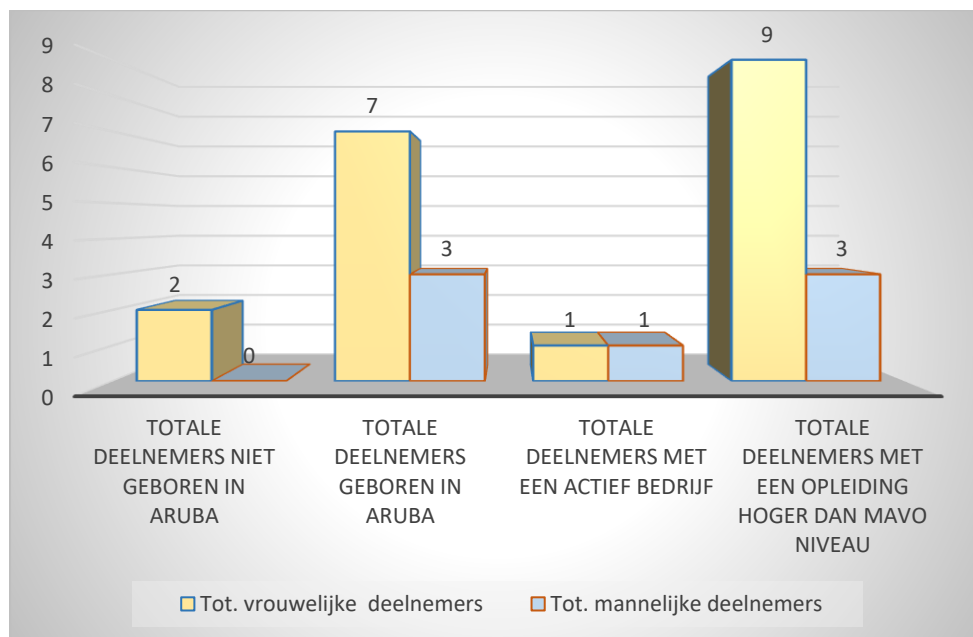
Vrouwelijke en mannelijke deelnemers cursus “Empresario Prepara I” april 2021 (%)

Vrouwelijke en mannelijke deelnemers cursus “Empresario Prepara I” april 2021 (%)				
Deelnemers cursus "Empresario Prepara I"	April-21			
	Tot. vrouwelijke deelnemers	Tot. mannelijke deelnemers	Tot. vrouwelijke deelnemers in %	Tot. mannelijke deelnemers in %
Totale deelnemers in april 2021	9	3	75%	25%
Deelnemers niet geboren in Aruba	2	0	22%	0.0%
Deelnemers geboren in Aruba	7	3	78%	100%
Deelnemers met een actief bedrijf	1	1	11%	33%
Deelnemers met een opleiding hoger dan MAVO niveau	9	3	100%	100%

Bron: DEZHI

Bovenstaande tabel illustreert dat de grootste groep (75%) van de totale deelnemers van de cursus in april 2021 van het vrouwelijk geslacht was. Van het totaal aantal vrouwelijke deelnemers (9), was 22% (2 deelnemer) niet op Aruba geboren en van het totaal aantal mannelijke deelnemers (3) was 100% op Aruba geboren. De niet op Aruba geboren deelnemers waren uit Nederland. Alleen 2 van de deelnemers (1 vrouwelijk en 1 mannelijk) in de cursus van april 2021 beheren een actief bedrijf en zowel alle vrouwelijke en mannelijke deelnemers bezitten een MAVO of hoger opleidingsniveau.

Uiteindelijk kan deze opleiding dan een positieve bijdrage leveren als motivatie voor toekomstige ondernemers, het verbeteren van de kennis binnen een bedrijf en voor de ontwikkeling van de economie van Aruba.

Bron: DEZHI

Van de bovengenoemde informatie kan geconcludeerd worden dat personen met een opleidingsniveau hoger dan MAVO ook interesse hebben om meer kennis te vergaren omtrent het leiden van een bedrijf. Sommigen gebruiken deze cursus als opfriscursus, terwijl anderen het bekijken als een kans om zich te specialiseren op bepaalde gebieden van het ondernemerschap.

Zoals reeds vermeld, heeft een totaal van 12 personen deelgenomen aan de bedrijfscursus “Empresario Prepara I” in april 2021, terwijl 11 deelnemers deze cursus hebben afgerond en ook een certificaat hebben ontvangen. Het hoogste eindcijfer was een 9,6.

B. Website Idea

Sinds oktober 2021 heeft Idea een nieuwe website in Papiamentu en binnenkort wordt de Engelse versie gelanceerd. Het onderdeel van ‘zakelijke begeleiding’ (business guidance) bestaat uit vier sessies: ‘plannen, starten, beheren en uitbreiden van uw bedrijf’ (planning, starting, managing and expanding your business). Eenieder die informatie wenst omtrent bovengenoemde sessies, kan deze informatie in deze website raadplegen. Verder kunt u over de diensten en evenementen van Idea lezen en volgen. Enkele video, foto’s en documenten staan ook op deze website ook beschikbaar.

De werkzaamheden voor een nieuwe website zijn aan het eind van 2020 begonnen, toen het belangrijk bleek om de informatie over ondernemen en zakendoen op Aruba inzichtelijker te maken, voornamelijk in de wederopbouw van de Arubaanse economie na de Covid-crisis. De werkzaamheden hielden in om alle informatie aangaande ondernemen en zakendoen te verzamelen. Hierna is een praktisch overzicht gekozen, dat de Small Business Development Center in Florida hanteert. Zo is de website met behulp van een extern web developer gebouwd.

U kunt op de volgende link klikken om de website van Idea te raadplegen : www.idea.aw

C. Webinars Idea

Internationale Vrouwendag wordt elk jaar op 8 maart gevierd. Dit was de reden waarom IDEA heeft besloten om de meeste van haar webinars dit jaar op vrouwen te richten en begon hiermee in maart. De gekozen thema was, 'Women Entrepreneurship' waaruit de volgende 3 webinars volgden:

1. Strategic Entrepreneurship & Innovation;
2. From Entrepreneur to Entrepreneurship;
3. Aspiring Women Entrepreneurship.

De 3 vrouwelijke webinars 'Women Entrepreneurship' waren:

1) **Strategic Entrepreneurship & Innovation:**

Dit was de eerste vrouwelijke webinar die plaatsvond op 26 maart en door de heer Edward Erasmus werd gepresenteerd. Deze webinar maakte de vrouwelijke deelnemers bewuster over hoe ze de gereedschappen en technieken in hun organisatie moeten toepassen om ondernemerschap en innovatie beter te kunnen leiden. Innovatie is essentieel in de moderne zakenwereld of u een nieuw bedrijf wilt starten, of waarde wilt toevoegen aan uw bestaande baan, en/of u hierover wilt raadplegen. Ondernemersvaardigheden helpt u met het behalen van uw carrière. De heer Erasmus presenteerde de redenen waarom vrouwen beter ondernemers kunnen zijn dan mannen, het strategisch ondernemerschap, de sleutels van een succesvolle ondernemer, inleiding tot creativiteit en innovatie, de types en niveaus van innovaties, disruptieve innovatie en het proces van innovatie. In totaal deden 21 vrouwen mee aan deze webinar.

2) **From Entrepreneur to Entrepreneurship:**

Deze was de tweede vrouwelijke webinar en werd op 30 april gepresenteerd, door dhr. Dave Martinus, een Certified Business Coach van ActionCOACH. De webinar omvatte de volgende onderwerpen:

- De vijf persoonlijkheidskenmerken en ondernemerscognities;
- Ondernemende uniciteit;
- Ondernemersproces;
- Ondernemerschap definiëren;
- Kenmerken van een ondernemer.

Aan deze webinar participeerden totaal 15 deelnemers.

- ### 3) Verschillende waardevolle tips kwamen naar voren tijdens de derde vrouwelijke webinar. Valeria Gomez, een zeer jonge vrouwelijke entrepreneur (24 jaar oud) en een mede-oprichter van 'Vadavas, Jewelry, Accessories & More', bracht de thema van 'Aspiring Women Entrepreneurship' tijdens dit webinar naar voren. Zij verkoopt haar lokale merk o.a. sieraden aan de lokale bevolking en toeristen. Valeria wenst op korte termijn haar lokale merk ook in de buitenlandse markt te introduceren en is daarom op het moment actief hierover te exploreren. Gedurende deze webinar bracht ze een sterke advies naar voren: "Start met je bedrijf als je in je ideeën en dromen gelooft en ga geen excuses hiervoor verzinnen. Vaak belemmert de excuses jouw succes en alles heeft een proces wat op het einde een succes zal zijn". Totaal deden 31 mensen mee aan dit webinar.

Andere georganiseerde webinars waren:

4) **Thinking Flowers?:**

Deze webinar vond plaats op 21 april 2021 en was bedoeld voor personen die een passie hebben voor bloemen, groen, natuur en het buitenleven, en wie geïnteresseerd zijn om van hun passie hun beroep te maken.

Het openen van een succesvolle bloemenindustrie kwam duidelijk naar voren tijdens deze webinar. Of je nu je eigen bloemenzaak wilt starten of je je aan een bestaande organisatie wil sluiten, heeft deze webinar je een essentiële fundamentele kennis geleverd zoals: de juiste technieken om verse bloemen op de juiste manier te verzorgen. Het was ook nuttig voor mensen die bloemisterij als een nieuwe hobby willen nemen. De facilitator was mevrouw Marylaine Croes, zij is de Store Manager bij Fantastic Garden Aruba en ze heeft een bachelor in 'Plant Science'.

5) De Departamento di Impuesto (DIMP)/ Belastingdienst, presenteerde op 15 september 2021, de webinar van 'Tax Time'. De spreker was mevr. Johrainne Lacle-Giron.

De Webinar omvatte de volgende onderwerpen:

- Inkomstenbelasting versus winstbelasting;
- Toepasselijke belastingen op zakendoen als BBO/BAVP/BAZV, LB en sociale premies;
- Verzamelloonstaat en verzamelopgave voor derden;
- Plan "Alivio Fiscal" en KOR (Kleine Onderneming Regeling).

D. **Global Money Week Aruba**

Dit is een financieel educatief project dat ieder jaar door de Centrale Bank van Aruba wordt georganiseerd, in samenwerking met diverse Arubaanse organisaties o.a. Idea.

Sinds 2018 werd dit project gelanceerd en werd in 2018 en 2019 in 'the mainstreet' van San Nicolas gehouden. Hier deden kinderen van groep 7 en 8 (klas 5 en 6) mee van diverse scholen.

De kinderen doorliepen een proces van 3 stations (stappen):

- Leren (Learn)
- **Verdiene (Earn)**
- Sparen (Save)

Idea, deed mee aan het station van 'Verdiene'. Na het doorlopen van deze processen hebben de kinderen over geldzaken, levensonderhoud en ondernemerschap geleerd.

Dit nationale programma, werd dit jaar voor de vierde keer georganiseerd met de ondersteuning van Global Money Week International en de Kid Council, een initiatief van Prinses Laurentien van Nederland.

Vanwege de pandemie van het COVID-19 werd deze project in 2020 en 2021 d.m.v. een video aan de scholen gepresenteerd. In 2021 werd dezelfde video als 2020 gebruikt maar met enige aanpassingen. Dit video werd naar de Centrale Bank doorgezonden, die het aan enkele scholen heeft gepresenteerd.

Deze opdracht hebben wij in een samenwerkingsverband gedaan, met Qredits, Kvk en de National Archeologisch Museum Aruba (AMA) en voor de 'Earn Station'.

Het onderwerp van de presentatie was "Uw bedrijf opzetten met behulp van het bedrijf Model Canvas" en het bestond uit verschillende onderwerpen. Als voorbeeld namen wij een "Soft-Ijs Onderneming" en heeft elke partner een video gepost van hun onderdeel:

De planning zag als volgt uit:

Qredits: gaf een introductie over het educatief belang van ondernemerschap onder kinderen en presenteerde over "*Waardepropositie*";

Museum: presenteerde over "*Klantsegmenten, Kanalen en Klantrelaties*";

Kvk: presenteerde over "*Kernactiviteiten, Strategische Partners en Belangrijkste Bronnen*";

Idea: presenteerde over "*Kostenstructuur en Inkomstenstromen*".

E. Campagne Cumpra Local "Lokaal Kopen" #DiNosPaNosMes

Op 25 november 2020, vond de inhuldiging van de campagne "Cumpra Local" plaats in het centrum van Aruba te G.F. Betico Croes voor een kledingwinkel "La Moderna".

Het doel van deze campagne was om de lokale gemeenschap bewust te maken en hen te stimuleren om lokale producten te blijven kopen en lokale diensten te blijven gebruiken. Dit is een manier om de lokale markten te promoveren en de economie van Aruba op te bouwen.

Het team van Buy Local, bestaande uit medewerkers van Idea en het communicatieteam van MinFEC, heeft 5 van onze lokale ondernemers tijdens deze campagne bezocht en geïnterviewd. Dit is een geweldige exposure voor hun bedrijf en ze hadden ook de mogelijkheid om hun producten of diensten tentoon te stellen. Ze hebben in het kort uitgelegd hoe ze dat hebben gedaan, de pandemie hebben overleefd en wat ze nog steeds doen om deze crisis te overleven.

Tijdens deze campagne hebben we de volgende MKB'ers geïnterviewd:

- Mimi's Jewels (Feb 2021)
- Mauchi Smoothies (Feb 2021)
- Chocoglam Gift & Beyond (Feb 2021)
- Piece of Cake (Feb 2021)
- Chubato Farm (Mrt 2021)

Na het bewerken van bovengenoemde videos, werden ze op ons facebook-pagina en website geplaatst. Helaas ging Chubato Farm, buiten bedrijf sinds 3 juni 2021.

Uitleg van de LOGO:

Dit is het logo van de campagne:

De 3 figuren van het logo heeft twee betekenissen:

- Mensen: onze mensen, ons kracht. Door deze campagne profiteren ook onze lokale mensen.
- MSME: the Micro, Small, Medium enterprises.

De 3 figuren zijn met elkaar verbonden, dit geeft de inzet aan, dat de consumenten en de entrepreneurs met ons eiland Aruba hebben. De figuren vloeien in elkaar over, wat betekent dat het geld effectief en continu circuleert voor een stabiel en duurzaam economie voor Aruba.

De Slogan van de campagne is #DiNosPaNosMes, dit betekent in het Nederlands “VanOnsVoorOnszelf”

De betekenis van de 4 kleuren van de Logo:

- Oranje:** Bepaling die onze entrepreneurs moeten hebben om hun succes te bereiken;
- Geel :** Optimisme en positiviteit. Een positieve mentaliteit en een optimistische instelling die onze entrepreneurs moeten hebben om hun doelen te bereiken;
- Blaauw :** Vertrouwen en geloof van de gemeenschap en de stabiliteit van de bedrijven;
- Grey :** De toewijding die onze mensen moeten hebben met de handel op Aruba.

De inhoud en publiciteit van deze campagne zal op diverse kanalen gepromoveerd worden bijvoorbeeld via, social media, radio, TV, Facebook enz.

Er zijn ook interviews gehouden met diverse overheidsinstanties en lokale entrepreneurs. Op zo'n manier kunnen de lokale entrepreneurs hun bedrijf, producten of service bekendmaken en promoveren. Ook kunnen ze hun verhaal vertellen over hoe ze gedurende de epidemie hebben overleefd en hoe ze verder zullen gaan.

Bij deze campagne hoort ook een jingle en een video bij, gedaan door een lokale/ internationale artiest genaamd “Jeon”.

De campagne van ‘Cumpra Local’ is een blijvend project, om zo de economie van Aruba en de SMEs te blijven stimuleren.

F. Voedselzekerheid en Agripreneurs

Sinds 2017 begon IDEA zich te richten op landbouwers (Agripreneurs) op Aruba. Er werden diverse informatieve workshops voor deze groep georganiseerd.

Het belang van deze workshops was om de landbouwers te blijven stimuleren om te blijven planten en hun bewust te maken van hoe ze van hun hobby (planten) een onderneming kunnen maken. Diverse overheid instanties, actieve of ervaren landbouwers gaven presentaties over de mogelijkheden of ervaringen op dit gebied.

Gedurende de pandemie van COVID-19, jaar 2020, bleef IDEA niet stil zitten maar ging door met diverse webinars op het gebied van landbouw organiseren. In Oktober 2020, ging DEZHI over naar de uitvoering van het actieplan van het Wereldbank rapport. Dit rapport geeft aanbevelingen aan over het opbouwen van voedselzekerheid tijdens de Covid-19 pandemie. Dit rapport wordt in 2 pijlers gedeeld o.a.:

Pijler 1: voedsel en landbouw op commerciële schaal;

Pijler 2: wijdverbreide kleinschalige residentiële producenten.

Gedurende 2021 werden diverse vergaderingen tussen DEZHI/ IDEA, Santa Rosa en andere stakeholders gehouden om aan de planningen te werken die in dit rapport voorkomen.

G. Media

IDEA nam dit jaar deel aan diverse andere programma's/ media's zoals:

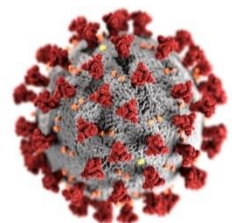
- In de Economische programma van de minister van Economische Zaken genaamd, "Aruba Fuerte y Resiliente" deze gaf informatie over "Entrepreneurship and Agripreneurship".
- IDEA heeft ook deelgenomen aan de TV programma bij de Telearuba genaamd "Na Placa Chikito". Dit programma werd gepresenteerd door de heer Francis Groeneveldt.
- IDEA werd bij de universiteit van Aruba uitgenodigd om als jury op te treden voor de presentatie van "Social Entrepreneurship".
- IDEA heeft 2 studenten geholpen met informatie over "Agriculture and Corporate Social Responsibilities".
- IDEA heeft samengewerkt aan de "Investment Summit en de Export Week", bij deze activiteiten heeft IDEA aan de Media en Gemeenschap meegewerkt.
- In november werd IDEA uitgenodigd aan een online programma genaamd "Viral 297". Gedurende dit programma moest IDEA informatie geven over haar nieuwe website 'www.IDEA.aw'. De heer Baboe Hoek was hier de ondervrager en dit programma was 'live' te zien/ horen via, YouTube, Facebook en radio.

5.4.4 De coronapandemie, coronacrisis of COVID-19

In december 2019 werd het coronavirus voor het eerst in Wuhan in Zuid-Centraal-China ontdekt. Het verspreidde zich in de eerste helft van januari 2020 naar andere delen van China. Eind januari liep het aantal besmettingen in China op tot boven de tienduizend.

Sinds 11 maart 2020 wordt de uitbraak van COVID-19 erkend als een pandemie door de World Health Organization (WHO). Aan het eind van 2021 is de pandemie nog niet afgelopen.

Het maatschappelijke leven in een aanzienlijk deel van de wereld kwam grotendeels tot stilstand, waardoor zich een recessie aandeede.

De corona crisis in Aruba begon met de eerste besmetting met het coronavirus SARS-CoV-2 op vrijdag 13 maart 2020.

De overheid van Aruba heeft meteen actie genomen na de eerste besmetting, zo werden alle activiteiten op stop gezet, de scholen gingen dicht, niet-essentiële winkels moesten dicht zoals de kleding en elektrische zaken, bioscopen, sportscholen, bars, restaurants in hotels enz. Alleen de essentiële winkels mochten openblijven, zoals de supermarkten, apotheken en restaurants die maaltijden serveren via de drive-thru en bezorging, benzinestations met dienstverlening/betaling via het raam.

Vanaf 16 maart 2020 werden alle inkomende internationale vluchten op stop gezet, alleen de lokale mensen die in het buitenland vast zaten mochten nog het eiland intreden. Uitgaande internationale vluchten was uitsluitend toegestaan voor de reizigers die op het moment nog op Aruba waren en die hun terugvlucht naar huis wilden nemen.

Aruba kent sindsdien een heel somber periode die tot eind juni 2020 duurde. Het eiland ging in lockdown voor een paar maanden. Vanaf 4 mei 2020 gingen langzamerhand de niet-essentiële winkels en diensten weer open. Op 28 mei 2020 was Aruba corona-vrij (dit was de eerste corona-golf), er waren tot deze datum totaal 101 besmettingen. De algemene maatregelen bleven gelden (1½ meter, regelmatig handen wassen/handreinigingsmiddel gebruiken, thuisblijven bij de volgende symptomen: koorts, hoesten, moeite met ademen, keelpijn, kortademigheid pijnlijke spieren en contact opnemen met de DVG (Dienst Volksgezondheid) voor verdere instructies).

De tweede corona-golf begon op 2 juli 2020 en dit liep op tot 5.000 totale besmettingen tot december 2020. De hoogste pik was 1.616 actieve besmettingen. Begin juni 2020 gingen de scholen weer open en sloot weer in juli 2020, volgens de geplande schoolvakantie overzicht.

1 juli 2020 ging de grens weer open voor de vluchten vanuit Europa, Canada en de Caribische eilanden m.u.v. Haïti en Santo Domingo. Op 10 juli 2020 ging de grens weer open voor de vluchten vanuit Amerika. Het toerisme vanuit Amerika is ons grootste bron van inkomen.

De essentiële (semi)-overheidsinstanties/ departementen bleven doorwerken en de diensten die vanuit huis konden werken bleef aan de slag gedurende de hele pandemie.

De Directie Economische Zaken Handel en Industrie (DEZHI) waaronder de unit van Idea, bleef ook deze hele periode aan de slag. Ook Idea heeft maatregelen getroffen, al ons werkzaamheden werd op afstand uitgevoerd. Het begeleiden van cliënten werd telefonisch of per mail afgehandeld en alle workshops gingen over virtueel of per Webinar.

Jaar 2021 opende waar de COVID-19 nog actief was. Een nieuw variant kwam erbij genaamd, het Delta variant. Deze variant zorgde continu voor een enorme stijging van de dagelijkse actieve gevallen. Het ziekenhuis opnames steeg geleidelijk en het aantal sterfgevallen steeg fors. Aruba was niet bereid om in een lockdown te gaan, omdat de economie van Aruba draait om toerisme. De overheid heeft wel een avondklok een periode geïntroduceerd om de aantal gevallen te reduceren. Toerisme in Aruba bleef in de bloei, er kwamen andere types toeristen op Aruba, die meer geld uitgeven wat zorgde dat de economie op pijl werd gehouden. Hierdoor konden enkele bedrijven toch draaien, dankzij ook van de loonsubsidie die ze van de overheid ontvingen. De overheidspersoneel heeft ook aan deze situatie meegeholpen, door 12,6% van hun salaris te laten in korten. Hierdoor kregen mensen die hun baan kwijt hebben geraakt door de Covid, ieder maand awg. 950,- (FASE). Helaas komt de FASE tot een einde in oktober 2021 waar verwacht wordt dat iedereen weer normaal weer kan gaan werken.

Gedurende 2021 bleef de Directie Economische Zaken Handel en Industrie (DEZHI)/ IDEA de hele periode aan de slag. Dezelfde maatregelen als voorheen bleven bestaan en het

begeleiden van cliënten bleef telefonisch of per mail afgehandeld en alle workshops gingen over virtueel of per Webinar.

IDEA bleef gedurende 2021 open en alle werkzaamheden gingen gewoon door. Wel gaan vanaf nu de meeste activiteiten en contacten met cliënten online (zoom, webinar of telefonisch).

Overzicht van de Corona Virus gevallen op Aruba: per 21 dec 2020 en 31 dec 2021.

ULTIMO INFORMACION			
Casonan di Corona Virus na Aruba pa 31 di December 2020			
31/12/2020	TOTAL	RESIDENTE	NO-RESIDENTE
Casonan Nobo	47	44	3
Activo	291	256	35
Recupera	5149	4979	170
Positivo	5489	5284	205
Negativo	60664	-	-
Getest	66177	-	-
Getest na Airport	39575	-	-
Morto	49	49	0

ULTIMO INFORMACION			
Casonan di Corona Virus, Vacunacion y Hospitalisacion na Aruba 31 di December 2021			
31/12/2021	TOTAL	RESIDENTE	NO-RESIDENTE
Casonan Nobo	742	635	107
Activo	2795*	2331	460
Recupera	17485	15518	1967
Positivo	20461*	18026	2431
Morto	181	177	4
Vacuna	84751	-	-
Hospitalisa	7	-	-
ICU	5	-	-
AMA COL	2 3	-	-

*coreccion

Bron: DVG Aruba

Enige geplande activiteiten/workshops/webinars/trainingen gedurende jaar 2022 zijn:

- Business Education (Curso Empresario Prepara II)
- Campaign 'Buy Local'
- Global Money Week (Financieel educatie voor kinderen in samenwerking met de Centrale Bank van Aruba en andere instellingen)
- Women Entrepreneurship
- Silver Entrepreneurship (60+)
- Youth Entrepreneurship
- Circular Economy (Brainstorm)
- Agripreneurship (Landbouw)
- Belastingen (DIMP)

De bedoeling van bovengenoemde workshops is om de klanten en niet-klanten te helpen:

- Met de nodige basiskennis op bepaalde gebieden in het ondernemerschap om hun bedrijf succesvol te kunnen exploiteren;
- Als stimulans tot innovatie;
- Tot diversificatie van de economie;
- Met duurzaam ondernemen;
- Inzicht krijgen in boekhoudkundige en fiscale verplichtingen;
- Landbouwers 'Agripreneurship' blijven motiveren en stimuleren;
- Ondernemerschap te blijven stimuleren en motiveren ook tijdens de COVID-19 periode;
- De economische toestand tijdens de COVID-19 op peil te houden.